

Justis- og beredskapsdepartementet

Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

NATIONAL POLICE DIRECTORATE

Deres referanse:
16/7726

Vår referanse:
201604999-13 008

Sted, Dato
Oslo, 18.6.2017

HØRINGSBREV - KONSEPTUTREDNING SIVILFORSVARET

Det vises til utsendt høring av 14.desember f.å. vedrørende konseptutredning om Sivilforsvaret. Politidirektoratet har forelagt høringen for politidistriktene og særorganene. Relevante innspill er vedlagt dette høringsbrev. Innlandet-, Nordland- og Sør-Øst politidistrikt har sendt sine høringssvar direkte til Justis- og beredskapsdepartementet. Dette høringssvaret tar også hensyn til deres innspill.

Sivilforsvaret som ressurs er av vesentlig betydning for samfunnet i et stadig mer utfordrende situasjonsbilde. De utgjør en viktig bistandsressurs til nødetatene og kanskje spesielt til politiet, innen et bredt spekter av oppdrag. Politiet opplever at dette samarbeidet de senere årene har økt både i omfang og kompleksitet, og at Sivilforsvaret har utviklet seg til en stadig mer profesjonell bistandsressurs..

Politidirektoratet har fått anledning til å spille inn momenter som vi mener er av betydning i utredningsfasen av arbeidet med denne rapporten. Direktoratet har videre avholdt et møte med ledelsen i Sivilforsvaret, der sentrale elementer ble diskutert. Vi slutter oss i det alt vesentlige til beskrivelser og vurderinger som fremkommer i konseptutredningen, men tillater oss å komme med noen få bemerkninger.

a) Hjemmelsgrunnlag for tjenesteplikt.

Tjeneste i Sivilforsvaret er, som for andre vernepliktige, hjemlet i Lov om tjenesteplikt av 21. november 1952. Utover de relativt få som er fast ansatt i Sivilforsvaret, er altså mannskapene vernepliktige med tjenesteplikt opp til fylte 55 år. Ved utvikling av Sivilforsvaret for fremtiden, er det viktig å holde fokus på hva man kan og ikke kan stille av krav til vernepliktige, til forskjell fra ordinære ansettelsesforhold.

En begrenset tjenesteplikt over mange år, vil også måtte forvaltes annerledes enn ved ordinære arbeidskontrakter.

b) Oppgaver

Utredningen har relativt grundige beskrivelser av Sivilforsvarets ulike oppgaver og arbeidsområder. Noen av disse er relativt nye, som for eksempel bistand til mottak av store mengde asylsøkere til landet. I høringsuttalelsen fra Politiets Utlendingsenhet (vedlagt) er

Politidirektoratet

særskillt fremhevet den uvurderlige innsats som Sivilforsvarets mannskaper utførte da landet stod overfor uventet mange asylsøkere i 2015/16. Denne og lignende situasjoner som er knyttet til samfunnsendringer og ikke nødvendigvis krig eller krise, vil i fremtiden være arenaer hvor Sivilforsvaret vil få en større rolle og være et av samfunnets samlede ressurser som vi er avhengige av å kunne benytte.

Sivilforsvaret har kun i begrenset grad primæransvar for enkeltområder. POD ønsker å trekke frem Nordland pd sin uttalelse hvor de mener at Sivilforsvaret bør ha tverretattlig forsterkning som sitt primæransvar. I pkt. 7.4 (side 59) reises spørsmålet om Sivilforsvaret bør ha et større primæransvar på enkelte områder, CBRNE-hendelser er nevnt spesifikt.

Regjeringen har nylig sluttført en CBRNE-strategiplan, der en rekke tiltak forventes innført i underliggende etater fremover. Ikke minst har eierskap, rolle og ansvar stått sentralt i strategien. Selv om Sivilforsvaret både har hatt sentrale oppgaver (rensing m.v.) og muligens også kan tenkes å få flere oppgaver på området, er det hensiktsmessig at hovedansvaret ligger til en av de etablerte nødetatene også på dette området, normalt i brann- og redningsetaten. Det er likevel hensiktsmessig at Sivilforsvaret fortsetter å bygge opp ytterligere materiell- og spisskompetanse på området, da de vil være en vesentlig ressurs i gitte situasjoner hvor brann- og redningsetaten ikke har tilstrekkelig materiell eller ressurser. Det er viktig at de opprettholder en kompetanse på en bredere flate enn eventuelle primærområder. Dette vil stille store krav til organisering og vedlikehold av kompetansen, noe konseptvalg 2 er et godt utgangspunkt for slik det er beskrevet.

Sivilforsvaret er utøvende myndighet med henblikk på å drifte og vedlikeholde varslingsanleggene (tyfonanleggene). Disse dekker i overkant av halve befolkningen, primært i bynære strøk. Politiet mener det er hensiktsmessig at denne oppgaven fortsatt skal tilhøre Sivilforsvaret.

d) Organisering

I kap 7.3. omhandles strukturell omorganisering hos samarbeidspartnere, og om dette bør innvirke på organisering av Sivilforsvaret. Av særlig betydning vil POD anta at spørsmål under brannstudien står sentralt. Vi slutter oss til ambisjonen om best mulig harmonisering og fortrinnsvis sammenfallende grenser mellom de relevante samfunnsaktører og Sivilforsvaret. Både ny politistruktur, brannstudien samt fylkesinndelingen gir anvisning på færre distrikter, hvilket også bør gjenspeile seg for Sivilforsvarets del. Det er hensiktsmessig at Sivilforsvaret ser hen til politidistriktenes grenser sammenholdt med brann sine grenser, da disse utgjør de største brukerne av ressursen.

e) Fremtidig struktur.

For POD er det på det rene at slik Sivilforsvaret drives i dag, innenfor gjeldende rammer, trenger en vesentlig opprusting. Selv om vi er meget fornøyd med de leveranser Sivilforsvaret gjør til vår etat og til samfunnet ellers, er det et åpenbart behov for å tilføre midler til mer materiell, og sannsynligvis også til mer personell, øving, utvikling av personellkompetanse etc. Fornyet fokus rundt totalforsvarskonseptet fremhever også Sivilforsvaret som en sentral og relevant aktør. Vi konstaterer at Sivilforsvaret selv gir markert uttrykk for behovet for nyutvikling for å kunne levere etterspurte kapasiteter, og at de ønsker en mer hensiktsmessig struktur og organisering for å kunne imøtekomme dette.

Av de fremlagte alternativene i utredningen så mener POD at gjennomføring av alternativ 1 evt alternativ 2 er det som er mest hensiktsmessig. Alternativ 1 medfører i hovedsak drift som nå, men med vesentlige ressurstilførsler, noe som bør være et minimum. Alternativ 2, om man

bør gå steget til en stående styrke i kaserne, og gjennom dette en vesentlig endret tjenesteplikt og tjenesteordning, kan være vanskelig å si noe om utfallet av. Dels gjelder dette ressursmessig og økonomisk, men også med tanke på om det eventuelt vil innebære en svekkelse lokalt, sett opp mot hva en i gitte tilfeller kan fremskaffe av personell. Skulle en fremtidig kaserneing av mannskaper, ved ett eller flere tjenestesteder i landet, medføre en svekkelse av muligheten til akutt å hente inn lokale mannskaper vil det isolert sett synes uheldig etter vår mening. Vi er imidlertid usikre på hvordan en slik tjenestemodell er tenkt lagt opp innenfor de antatte rammer og imøteser et utredningsarbeid knyttet til en slik modell, og konstaterer at Sivilforsvaret selv ønsker alternativ 2.

For øvrig gir vi full tilslutning til de målformuleringer og effektmål som er omtalt i kapittel 10, og mener at disse er relevante og tidsriktige.

Vi har i denne høringsuttalelse lagt til grunn Sivilforsvarets aktivitet innenlands, primært avgrenset opp mot rollen i krig og væpnet konflikt. Vi har ikke berørt Sivilforsvarets innsatser internasjonalt, som vi oppfatter som både imponerende og betydelige. Våre anførsler dreier seg i hovedsak om "normaltilstanden" innenlands og til de viktige innsatser som gjøres under ekstraordinære hendelser og kriser i hverdagen.

Med hilsen

Knut Smedsrud
Avdelingsdirektør

Elisabeth Rise
Seksjonsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent uten signatur.

Vedlegg

Saksbehandler:
Politiinspektør Ole Petter Parnemann
9113 6610